

הגופים האחראים על הסדרת תוכניות התמחות ברפואה בעולם ובישראל: סקירה בינלאומית

ברוך לוי, מלכה בורו
ההסתדרות הרפואית בישראל

רקע

סוגיית המודל הרגולטורי הרצוי להסדרת ההתמחות ברפואה עומדת על סדר יומן של מדינות שונות. לאחרונה עלה הנושא לדיון ציבורי ומקצועי בישראל. בעקבות זאת הוכנה סקירה השוואתית של גופים האחראים על הסדרת תוכניות התמחות ברפואה במספר מדינות מפותחות ובהן ישראל.

מטרות

- א סקירת הגופים האחראים על הסדרת ההתמחות ברפואה במדינות מפותחות, לרבות מעמדם בחוק, סמכויותיהם ותפקידיהם.
- ב השוואת גישתה של ישראל לנושא לגישות הנהוגות במדינות הנסקרות.

שיטת מחקר

בחירת שישה מקרי בוחן המייצגים מודלים שונים של מערכות בריאות במדינות מערב אירופה, צפון אמריקה וישראל; סקירת ספרות באמצעות מנועי חיפוש, מאגרי מידע ומילות חיפוש רלוונטיים; איתור ניירות עמדה של איגודי רופאים ומסמכים רשמיים; קטגוריזציה של מקרי הבוחן.

ממצאים:

					
קנדה	ישראל	הולנד	גרמניה	בריטניה	ארצות הברית
הגוף המסדיר העיקרי - Royal College of Physicians and Surgeons of Canada - College of Family Physicians of Canada - Collège des médecins du Québec	הגוף המסדיר העיקרי ההסתדרות הרפואית בישראל (המועצה המדעית)	הגוף המסדיר העיקרי ההסתדרות הרפואית המלכותית ההולנדית (KNMG)	הגוף המסדיר העיקרי State Chambers of Physicians	הגוף המסדיר העיקרי GMC (General Medical Council)	הגוף המסדיר העיקרי ACGME (Accreditation Council for Graduate Medical Education)
מקור הסמכות סמכות מעוגנת בחוק	מקור הסמכות סמכות מעוגנת בחוק	מקור הסמכות סמכות מעוגנת בחוק	מקור הסמכות סמכות מעוגנת בחוק	מקור הסמכות סמכות מעוגנת בחוק	מקור הסמכות פעילות וולונטרית שאינה מעוגנת בחוקים או בתקנות מחייבים

סוגי הגופים האחראים על הסדרת ההתמחות הרפואית בחלוקה לקטגוריות

משימות עיקריות של הגופים המסדירים:

- קביעת אמות מידה להכשרה
- אישור מסלולי התמחות
- אישור שינויים בתוכנית ההתמחות על ידי מוסד ההתמחות
- פיקוח ובקרה על תוכניות ההתמחות
- הכרה במוסדות להתמחות

הסתדרות רפואית/ לשכת רופאים	גוף פרופסיונלי עצמאי	רשות עצמאית לא-ממשלתית
 גרמניה	 קנדה	 ארצות הברית
 הולנד		 בריטניה
 ישראל		

בכל המדינות הנסקרות האחריות להסדרת ההתמחות נמצאת באחריותו של גוף לא-ממשלתי, בין אם ארגון רופאים, גוף פרופסיונלי עצמאי או רשות לא-ממשלתית. על פי רוב סמכויותיו מעוגנות בחוק. בחלק מהמקרים הנהלות הגופים מורכבות מרופאים ונציגי ציבור שאינם רופאים. ישראל משתייכת לקבוצת המדינות בה האחריות להסדרת ההתמחות נמצאת בידי ארגון הרופאים, וסמכויותיו בתחום מעוגנות בחקיקה.

מסקנות והמלצות

אופן הסדרתן של תוכניות התמחות ברפואה, כפי שבא לידי ביטוי בסקירה זו, משקף במידה רבה מסורת של עצמאות מקצועית ואי תלות בגופי ממשלה, בדרך כלל באמצעות רגולציה עצמית של הפרופסיה הרפואית. סקירה זו עשויה לסייע למקבלי החלטות לגבש את ההסדר הרגולטורי הרצוי לישראל בפרספקטיבה בינלאומית.